

Моніторинг лісового законодавства України та ЄС

Період: червень - серпень 2024

Серія "Моніторинг лісового законодавства України та ЄС" містить короткий огляд законів та законопроектів Верховної Ради України, прийнятих постанов Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Державного агентства лісових ресурсів України, що набрали чинності, та є важливими для сталого розвитку лісового господарства.

Далі в цій серії буде представлено огляд останніх нормативних актів ЄС, що стосуються лісового господарства та лісокористування, які мають відношення до України.

Інформація та оцінки, наведені в цьому документі, не повинні розглядатися як юридична консультація. Проект SFI не гарантує точності наведених тверджень. Надана інформація не обов'язково збігається з позицією SFI.

Моніторинг лісового законодавства України

Введені в дію нормативні акти:

Постанова Уряду від 13.06.2024 №689 «Про внесення змін до Порядку проведення моніторингу внутрішнього споживання вітчизняних лісоматеріалів необроблених і контролю за перевищенням обсягу внутрішнього споживання вітчизняних лісоматеріалів необроблених».

Постановою запроваджено обов'язковість фотофіксації деревини.

Тепер система електронного обліку деревини формуватиме товарно-транспортну накладу (ТН) для перевезення деревини лише після завантаження в систему фото транспортного засобу із завантаженою деревиною у чотирьох ракурсах.

Постанова Уряду від 13.06.2024 №684 «Деякі питання функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем».

Постановою затверджено Порядок функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем включно з моніторингом лісів.

Також зазначено, що на національному (державному) рівні координацію функціонування системи моніторингу забезпечує Міндовкілля у тому числі шляхом забезпечення збирання, зберігання та оприлюднення в ЕкоСистемі даних та інформації, одержаних у результаті проведення моніторингу за підсистемами системи моніторингу.

Постанова набирає чинності одночасно із Законом України від 20 березня 2023 р. № 2973-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи мо-

ніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля».

Постанова Уряду від 12.07.2024 № 815 «Про інформаційну взаємодію між автоматизованими інформаційними системами органів державної влади та загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та її мережі».

Відповідно до Постанови Держліс-агентство, так саме, як і інші відповідальні міністерства та відомства протягом шести місяців з дня скасування чи припинення воєнного стану в Україні повинні привести у відповідність із затвердженим порядком інформаційної взаємодії власні нормативно-правові акти, що регулюють порядок створення та забезпечення функціонування автоматизованих інформаційних систем/підсистем державної системи моніторингу довкілля.

Постанова Уряду від 23.07.2024 № 848 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу земель і ґрунтів».

Відповідно до Постанови Держліс-агентство визнано одним з відповідальних за проведення моніторингу земель і ґрунтів відповідно до Програми моніторингу земель і ґрунтів. Постанова також визначає показники моніторингу та періодичність подання інформації.

Постанова набирає чинності одночасно із Законом України від 20 березня 2023 р. № 2973-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації)

та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля”.

Постанова Уряду від 30.07.2024 №861 «Деякі питання забезпечення деревиною паливною населення територій, на яких ведуться (велися) бойові дії».

Постановою встановлено, що на період дії правового режиму воєнного стану та протягом шести місяців з дня його припинення або скасування на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, населення має право безоплатно збирати деревину паливну для побутових потреб за відповідних встановлених постановою умов.

Накази Міндовкілля

Наказом Міндовкілля від 15.08.2024 №1043 скасовано наказ Міндовкілля від 07.08.2024 № 995 «Про затвердження Лімітів використання мисливських тварин, віднесених до державного мисливського фонду, на мисливський сезон 2024–2025 років та встановлення Норм використання (добування) одним мисливцем за день інших мисливських тварин, віднесених до державного мисливського фонду, на мисливський сезон 2024–2025 років»

Внесені до розгляду Верховною Радою України проекти законів

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення лісових відносин, № 11318, зареєстрований у ВРУ 04.06.2024.

Законопроектом пропонується, зокрема:

- врегулювання питань складання лісовпорядних документів та обмеження

прав лісокористувачів за відсутності матеріалів лісокористування;

- врегулювати питання реалізації (продажу) деревини та виробів з деревини;
- врегулювати питання щодо функціонування єдиної державної системи електронного обліку деревини на законодавчому рівні.

Проект Закону про основні засади державної кліматичної політики, №11310, зареєстрований у ВРУ 03.06.2024, прийнятий у першому читанні 16.07.2024.

Прийняття законопроекту сприятиме:

- стратегічному плануванню та реалізації цілей державної кліматичної політики;
- інтеграції кліматичних питань в інші сфери державної політики, тобто забезпечення кроссекторальності;
- виконанню євроінтеграційних та міжнародних зобов'язань України у сфері зміни клімату;
- синхронізації національного законодавства з правом ЄС.

.У відношенні лісового господарства корисним є положення щодо можливості державної підтримки у разі реалізації заходів, спрямованих на пом'якшення зміни клімату та/або адаптації до неї.

Моніторинг лісового законодавства в ЄС

Прийняті регуляторні акти

ДИРЕКТИВА (ЄС) 2024/1760 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ стосовно належної перевірки корпоративної стійкості та внесення змін до Директиви (ЄС) 2019/1937, опублікована 05.07.2024, введена в дію 25.07.2024.

У директиві йдеться про заборону спричиняти будь-яку вимірювану деградацію навколишнього середовища, таку як шкідливі порушення ґрунтів, забруднення води або повітря, шкідливі викиди, надмірне споживання води, деградація земель або інший вплив на природні ресурси, наприклад, знеліснення.

РЕГЛАМЕНТ (ЄС) 2024/1991 ТА РАДИ від 24.06.2024 стосовно відновлення природи та внесення змін до Регламенту (ЄС) 2022/869, введена в дію 18.08.2024.

Новий регламент спрямований на впровадження заходів з відновлення щонайменше 20% суші та моря ЄС до 2030 року. У випадку типів оселищ, які перебувають у «поганому стані», вимога щодо відновлення становить щонайменше 30% до 2030 року, з подальшим поступовим збільшенням до 60% до 2040 року та 90% до 2050 року.

Регламент вимагає від держав-членів виконання юридично обов'язкових цілей і зобов'язань щодо відновлення конкретних екосистем. Відновлення, з метою збереження та посилення біорізноманіття та стійкості екосистем, означатиме процес активного або пасивного сприяння відновленню екосистеми до належного стану:

- екосистеми до доброго стану
- типу оселища до найвищого досяжного стану та до його сприятливого еталонного району
- оселища видів до достатньої якості та кількості; або
- популяції видів до задовільного рівня.

Регламент залишає за кожною державою-членом право приймати рішення щодо конкретних заходів з відновлення, які вона застосовуватиме на своїй території. Щоб продемонструвати, як вони будуть досягати поставлених цілей, держави-члени повинні будуть регулярно подавати національні плани відновлення, які окреслюють потреби та заходи з відновлення, враховуючи місцевий контекст, а також строки їх реалізації.

Розгляд проектів нормативно-правових актів у сфері лісового господарства в ЄС

Пропозиція щодо РЕГЛАМЕНТУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ стосовно виробництва та збуту лісового репродуктивного матеріалу, що вносить зміни до Регламентів (ЄС) 2016/2031 та 2017/625 Європейського Парламенту та Ради та скасовує Директиву Ради 1999/105/ЄС (Регламент про лісовий репродуктивний матеріал).

Запропонований проект має на меті замінити чинну Директиву Ради ЄС про лісовий репродуктивний матеріал новим регламентом.

Пропозиція зберігає принципи затвердження батьківських дерев (базового матеріалу) та сертифікації заготовленого РМР перед розміщенням його на ринку (шляхом видачі генерального сертифікату). Ці дерева перевіряються на наявність характеристик, які

сприяють створенню більш стійких лісів, наприклад, стійкість до хвороб, краща адаптація до місцевих кліматичних та екологічних умов. Інформація про придатність лісів для посадки буде надаватися потенційним покупцям, щоб вони могли посадити потрібний сорт дерева в потрібному місці. Це, в свою чергу, дозволить прискорити адаптацію лісів до зміни клімату та забезпечити їхню подальшу продуктивність у майбутньому.

Держави-члени вносять затверджений на їхній території основний матеріал до своїх національних реєстрів, на основі яких Комісія публікує перелік затвердженого основного матеріалу Співтовариства.

Буде можливо зареєструвати вихідний матеріал, призначений для збереження лісових генетичних ресурсів, без погодження з компетентними органами; натомість професійні оператори зможуть лише повідомити про вихідний матеріал компетентні органи.

Держави-члени ЄС повинні будуть розробити плани дій на випадок надзвичайних ситуацій, які допоможуть забезпечити достатнє постачання лісоматеріалів для відновлення лісів, що постраждали від екстремальних погодних явищ, пожеж, спалахів шкідників та інших катастроф.

Європейський економічний і соціальний комітет опублікував свій висновок щодо проекту 12.01.2024 р.

Парламент ЄС проголосував за звіт і прийняв його в першому читанні 24 квітня 2024 року з певними поправками. Поправки були опубліковані в липні 2024 року.

Автор, редакційна команда, контакти:

Загальний моніторинг лісового законодавства:

Любов Полякова – короткостроковий експерт

Редакція англійської версії:

Фолькер Засе – керівник проєкту

Редакція української версії:

Віталій Сторожук – національний координатор проєкту

Тел.: +38 (067) 964-77-02

info@sfi-ukraine.org.ua

www.sfi-ukraine.org.ua

